

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Prima pars quæsitæ resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

existit, sicut homo qui vehitur navi, movetur per accidens ad motum ipsius navis. Ratio est, quia (ut docet D. Thomas 3. p. quaest. 76. art. 6. ad 1.) aliter movetur per accidens, & ad motum alterius, ea quae per se possunt esse in loco, sicut corpus, & alter ea, quae per se non possunt esse in loco, sicut forma & spirituales substantiae, quales sunt Angeli: corpora enim per accidens, & ad motum alterius moventur efficienter, ut patet in exemplo adducto hominis, qui vehitur navi, quippe per accidens ad motum navis efficienter movetur, quatenus navis suo motu eum quasi impellit, siquae est causa motus in ipso: At verò Angeli moventur formaliter ipso motu corporis in quo suat, sicut & formae spirituales; nec enim quando homo movetur, causat in anima aliquem motum localem in ipsa receptum, sed motu ipso recepto in homine ea formaliter moveri dicitur. Quo etiam modo moveri dicitur Christus in Sacramento Eucharistiae ad motum specierum.

Ex dictis etiam habes resolutionem cuiusdam difficultatis, quae non parum negotij multis fastidire videtur, nempe in quo subiecto sit intrinsecus motus Angeli? Dicendum est enim, motum localem, quo Angelus per se movetur, esse inhærens in ipso Angelo, si consideretur secundum illud, quod dicitur in recto; si verò consideretur secundum id, quod connotat in obliquo, recipi in loco corporeo, cui applicatur: motum vero, quo per accidens moveri dicitur esse solum inhærens in eo corpore, ratione cuius movetur.

Prima pars huius resolutionis sequitur ex principiis supra statutis. Nam supra ostendimus, motum localem Angeli, quo per se movetur consistere in diversis eius operationibus circa diversa loca. Sed illae operationes, cum sint formaliter immanentes, intrinsecè in ipso Angelo recipiuntur, cum autem sint virtualiter transeuntes, inferunt passionem & effectum corporeum in loco, cui Angelus applicatur, productum: Ergo motus localis Angeli importat aliquid partim ei intrinsecum, & partim extrinsecum; & est inhærens in ipso Angelo secundum illud, quod dicitur in recto, recipitur verò in loco corporeo secundum id, quod in obliquo importat. Unde falsam existimo Cajetani sententiam asserentis, motum localem Angeli esse in loco simpliciter loquendo, non verò in Angelo; in illo enim subiecto motus esse debet, cui suam effectum formalem comunicat: Sed motus localis comunicat Angelo, non verò loco suum effectum formalem: Ergo debet esse in Angelo, non verò in loco quoad illud quod dicitur in recto. Probatur Minor: Effectus formalis motus localis est relinquere unum locum, & accedere ad alium: Sed hoc tribuitur Angelo, non verò loco, ut patet: Ergo motus localis comunicat Angelo, non verò loco suum effectum formalem.

Alteram verò partem huius resolutionis manifesta est: cum enim motus, quo per accidens Angelus moveri dicitur, nihil aliud sit, quam motus localis ipsius corporis, in quo Angelus localiter existit, prout extrinsecè, & secundariò Angelum denominat motum, ut supra ostendimus, evidens est, motum, quo Angelus movetur per accidens, esse solum inhærens in eo corpore, quod movetur, non verò in ipso Angelo. Sicut motus, quo per accidens Christus movetur in Eucharistia, ratione specierum, non in ipso Christi corpore, sed in speciebus subiectatur; forma enim quae extrinsecè tantum, & secundariò aliquod subiectum denominat, non debet in illo recipi, si-

cut illa, quae effectum formalem primarium, & intrinsecam denominationem ei tribuit. Itaque licet motus quo Angelus per se movetur, illi inhæreat saltem secundum id, quod importat in recto, ut antea exposuimus, non tamen ille, quo extrinsecè tantum & per accidens moveri dicitur.

ARTICULUS II.

Utrum Angelus motu tam continuo, quam discretu moveri possit?

Duplex distingui, vel concipi potest motus localis; unus continuus, & alter discretus. Motus localis continuus, iuxta D. Thomam hic art. 1. dicitur ille, in quo mobile per partes deserit terminum à quo, & per partes acquirit terminum ad quem: discretus verò, in quo è contra mobile deserit totum simul terminum à quo, & acquirit totum simul terminum ad quem. Inquirimus ergo, utrum Angelus hoc duplici modo localiter moveri possit?

§. I.

Prima pars quaestio resolvitur.

Dico primo: Angelus motu continuo moveri potest. Ita communiter docent Theologi cum S. Doctore hic art. 1. contra Gregorium in 2. dist. qu. 6. & Vallesium in lib. de sacra Philosophia cap. 47. ac Hervaeum in 1. dist. 37. qu. 2. art. 3.

Probatur: Illud mobile movetur motu continuo, quod locum aliquem divisibilem successivè & divisibiliter acquirit: Atqui Angelus, dum movetur, locum aliquem divisibilem successivè, & divisibiliter potest acquirere: Ergo & motu continuo moveri. Major est certa: Per hoc siquidem præcisè motus localis continuus differt à motu discreto, quod per continuum acquiritur successivè & divisibiliter, sive per partes terminum ad quem; per discretum vero totus simul acquiritur. Minor vero probatur: Locum successivè & divisibiliter acquirere quantum sufficit ad continuitatem motus, nihil aliud est, quam mobile sine interruptione sui motus, prius ad propinquiores partes spatij pervenire, quam ad remotiores: Sed hoc præstare potest Angelus; cum enim locus ejus adaequatus sit divisibilis, dum unam partem illius occupat, potest paulatim operationem suam extendere ad reliquas partes illius sine intermedia quiete: Ergo Angelus dum movetur, locum aliquem divisibilem successivè & divisibiliter potest acquirere.

Confirmatur primò: Ideo corpus dicitur motu localiter motu continuo, quia ejus locus est divisibilis, & illum deserit paulatim & per partes sine intermedia quiete, & eodem modo acquirit alium: ita ut quantum deserit per partes de loco habito, tantum acquirat de novo de illo, cui fit praesens: Atqui similiter locus Angeli, saltem adaequatus, est divisibilis, potestque sine intermedia quiete deserere per partes unum ex locis sibi inadaequatis, & eodem modo acquirere alium, ita ut quantum deserit per partes de illo, in quo erat, tantum acquirat de alio novo, in quo se constituit: Ergo potest moveri localiter motu continuo.

Confirmatur ampliùs: Omnes conditiones ad rationem motus continui necessariz reperiri possunt in motu Angeli: Ergo potest motu continuo moveri. Consequentia manifesta est: Antecedens verò ex dicendis §. sequenti patebit.